

ROTTERDAMSCHER COURANT.

DONDERDAG 4 DECEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 1 december.

De Koningin, prins *Albert* en prins *Frederik Willem* van Pruisen legden zaterdag te Claremont een bezoek bij de Gravin van Neully af.

De Koningin heeft den heer *Bailey*, uit erkentelijkheid voor aan haar opgedragen gedichten, een jaargeld van £ 100 toegestaan.

De schout bij nacht *F. W. Beechey*, voorzitter der Geografische maatschappij en een der hoofden van de afdeeling voor de marine bij het bureau van koophandel, is eergisteren in den ouderdom van 61 jaren alhier overleden. Hij was een der vroegere ontdekkingsreizigers in de Noordelijke zeeën en heeft van die reis een algemeen bekend verhaal uitgegeven.

De *Morning Post* kondigt heden als officieel aan dat de Engelsche Regering niet in de hervatting der beraadslagingen over Bolgrad en het Slangeneiland zal toestemmen. Ofschoon dit tot opheldering van het vroeger gezegde en van het door de *Press* beweerde strekt, wordt de hervatting der Parijzer Conferentie niet wedersproken.

Algemeen geloof men hier dat, wordt die Conferentie hervat, lord *Palmerston* het Kabinet verlaten en door lord *Russell* vervangen worden zal, hetwelk de overwinning der vredespartij op de oorlogspartij zijn zou. Nog om eene andere reden denkt men dat lord *Palmerston* vóór het openen der Zitting op 3 februari af zal treden; dat, in weerwil van den vrede, altijd nog de dubbele belasting betaald wordt die voor den duur des oorlogs was vastgesteld, wekt namelijk het algemeen misnoegen, woorl nu gezegd wordt dat de Regering die dubbele belasting op het budget des volgenden jaars behouden wil.

In de aanstaande Parlementsitting wil de Regering een wetsontwerp tot regeling der landverhuizing van vrije arbeiders naar de Engelsche vestigingen in Australië, Malaisië en Polynesië indienen, en wel naar aanleiding der sedert twee jaren gerezen klagen over de slechte behandeling welke die in aantal steeds toenemende landverhuizers ondergaan, welke klagen de Regering door hare agenten in die volkplantingen zijn medegedeeld.

In weerwil der zorgen van de politie worden in deze hoofdstad gedurig moorden gepleegd en zijn er enkele wijken waar men zich des avonds niet zonder levensgevaar kan wagen. De *Times* zegt zelfs, wel wat sterk overdreven: „te Londen bestaat geene veiligheid meer, dan alleen voor de boosdoeners.” De minister *G. Grey* is dan ook op eene aanzienlijke versterking der politie bedacht.

Het aantal der tot hertoe bekende schipbreuken gedurende de maand november bedraagt 210 en dat gedurende de afgelopen 11 maanden dezes jaars 1665.

De te Cowes gearriveerde stoomboot *Fulton* heeft de tijding overgebracht van het verongelukken der stoomboot *le Lyonnais*, die den 1 november van New-York naar Havre was vertrokken en in den volgenden nacht, die zeer duister was, door een ander schip is overzeild, van hetwelk geene sporen meer gevonden zijn en dat dus denkelijk onverwijd is gezonken. De equipage en de passagiers van *le Lyonnais* hebben zich in zes verschillende sloepen begeven, van slechts ééne van welke tot hertoe berigt is ingekomen en waarmede 16 personen, na een allermostmoedigste togt, gedurende welken twee passagiers door koude en ontbering omkwamen, gered zijn, terwijl men aangaande het lot van 130 anderen, waaronder de gezagvoerder behoort, nog in het onzekere verkeert. De lading van *le Lyonnais* bestond in granen, katoen en voor 20,000 dollars in spatie.

PARIJS den 2 december.

De te Sebastopol buitgemaakte kanonnen zijn op hunne affuiten op het bastion van het hotel der Invallieden alhier geplaatst naast die van Wagram, Austerlitz, Algiers, Antwerpen enz.

Een hier te Lande ontvangen brief uit Mexico, van 2 oktober, behelst de volgende mededeeling: „Den 15 september, te middernacht, in het oogenblik dat de omwenteling moest uitbarsten, hebben de President, de Gouverneur en de geheele politie zich naar het klooster San Francesco begeven, het doen omsingelen en al de monniken, benevens tweehonderd personen, die zich in de cellen van deze bevonden, in hechtenis genomen. Het ontbrak hun niet aan wapenen en ammunitie. In dien zelfden nacht heeft de President procesverbaal van het gebeurde doen opmaken, met verklaring dat het klooster opgehouden had te bestaan en derhalve nationaal eigendom werd, en dat terstond eene straat zou worden gemaakt die tot in dat klooster doorliep. Men spreekt van een uit te vaardigen besluit, waarbij al de kerken en kloosters tot nationaal eigendom zullen verklaard worden.”

Volgens alhier ontvangen brieven, zou de stad Herat niet door de Perzen zijn ingenomen, maar een der zonen van dost *Mohammed*, de Khan van Kandahan, binnen de muren dier plaats gekomen zijn, waar hij sedert lang met ongeduld door de belegerden werd verwacht, welke hij zou hebben aangekondigd dat nieuwe versterkingen, onder aanvoering zijns vaders, spoedig zouden komen om de Perzen tot den terugtocht te nopen. Deze schenen de belegeringswerken te hebben moeten vertragen om eene defensieve houding aan te nemen, en hun opperbevelhebber zou te Teheran zijn toestand bekend hebben

gemaakt en de noodzakelijkheid om het cijfer van zijn leger te verdriedubbelen. Deze berigten vereischen nog nadere bevestiging.

Eene dépêche uit Madrid van gisteren noemt het gerucht valsch dat 50,000 man onder de wapenen zullen geroepen worden. Den 17 dezer hebben denkelijk openbare inschrijvingen plaats, voor de negotiatie der 3 percents geconsolideerde schuld, ten einde 300 millioen realen te erlangen; de levering zal plaats hebben in vijf termijnen van 60 millioenen en met tusschenruimten van acht maanden. De voorstellen van den heer *Mirés* nopens eene leening van 300 millioenen realen waren door de Spaansche Regering aangenomen.

De raadgevende junta der douanen heeft zich te Madrid gevestigd. Zij is belast met de herziening van het werk der vorige en van de wetsontwerpen, door de heeren *Bruil* en *Santa Cruz* bij de constituerende Cortes ingediend. De Voorzitter der nieuwe junta heeft verklaard dat de Regering tot de hervorming der tarieven binnen den kortst mogelijken tijd besloten heeft.

(Per Telegraaf.)

PARIJS den 3 december.

De tijding der oproerige beweging in Sicilië bevestigt zich. Zij is den 22 november in verscheiden gemeenten der provincien gelijktijdig uitgebarsten. Te Palermo zijn de ambtenaren der Regering verjaagd. De afgevaardigden van het oude Parlement van 1848 stonden aan het hoofd der beweging. De Regering heeft troepen naar het rooneel des opstands gezonden. Talrijke arrestatiën zijn gedaan. Men kent de strekking der beweging niet.

LONDEN den 3 december.

De *Globe*, een halfofficieel ministerieel orgaan, zegt dat de vereeniging eener nieuwe Conferentie waarschijnlijk te Parijs zal plaats hebben; naardien de Engelsche Regering de eischen van Rusland voor ongegrond hield, had zij die hereeniging niet noodzakelijk geacht, maar zij heeft aan de hiermede strijdige wenschen van hare Geallieerden toegegeven, met het doel om in de Conferentie die eischen te verwerpen.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 2 december.

Met de laatst aangekomen landpost is bij het Departement van Kolonien van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië de voorloopige mededeeling ontvangen, dat de Oostindische Maatschappij van administratie en lijfrente in het begin van de maand augustus II. met den 1sten luiten. der genie *D. Maarschalk* eene overeenkomst heeft aangegaan omtrent het opmaken van een project voor den aanleg van eenen spoorweg tusschen Batavia en Buitenzorg. Onder toezigt van den ingenieur der 1ste klasse *W. L. Brock*, chef van de eerste waterstaatsafdeeling op Java, is met de vereischte opnamen en onderzoekingen in de laatste helft dier maand reeds een daadwerkelijk begin gemaakt, zoodat het zich laat aanzien dat de genoemde maatschappij over eenige maanden in staat zal zijn in nader overleg te treden nopens de voorwaarden, waarop de concessie voor den aanleg van den spoorweg zal kunnen worden verleend.

In deze residentie zijn aangekomen sir *Paget*, 1ste secretaris van legatie bij het Engelsch gezantschap alhier, komende van Londen, en de heer *Brouwer de Hoogendorpe*, lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers in België, en de heer *Waning*, beide komende van Rusland; hunne reis derwaarts stond in verband met de in dat Rijk aan te leggen spoorwegen.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van dingsdag 2 december.

(Vervolg.)

BERAADSLAGINGEN OVER HOOFDSTUK V DER STAATS-BEGROOTING VOOR 1857.

De heer *van Hoëvell* merkt op, dat, terwijl de Minister van Justitie den strijd zocht, de Minister van Binnenlandsche Zaken dien steeds heeft ontweken en aanleiding geeft tot de gedachte dat hij nog geen vast beginsel heeft nopens de zaak van het onderwijs, wat het bezwaarlijk maakt eene expectatieve houding aan te nemen gelijk het hoofd der ministeriële partij aanraade, waarom hij ten derden male de vraag meent te moeten doen, wat het beginsel des Ministers omtrent die hoofd kwestie is.

De heer *Sloet tot Oldhuis* vraagt mede inlichting nopens de groote aangelegenheid van den dag; herinnert aan zijne oude vriendschap met den Minister, wat zijne taak niet aangenaam maakt; vraagt of de Minister zich niet geheel heeft losgemaakt van den geest van sommige Protestantsche genootschappen, en treedt in beschouwingen over de aanleiding tot de optreding van het tegenwoordig Ministerie.

De heer *Thorbecke* wenschte dat de Minister even weinig ingetogen was met het doen van opgaven nopens de kwestie van het onderwijs als met het uitzigt op de spoorwegen. Wat nu de spoorwegen aangaat, betwist hij het argument, dat men, omdat men met eene vereeniging onderhandelt, de andere aanvragen moet afwijzen, daar de door hem bedoelde aanvragers volstrekt geene garantie of subsidie van Rijkswege verlangen. Hij is toch van gevoelen, dat de Regering eerst alles moet aanwenden om de spoorwegen zonder het verleenen van subsidien te verkrijgen. Hij acht den tijd ook nog niet

gekomen, om teeds voorbereidende maatregelen te nemen wegens de verbindingslijnen van het noorden en het zuiden. De toegezegde nota nopens het verzoek tot het leggen van een tweede telegraafdraad van Rotterdam naar Londen zal hij gaarne lezen, om daaruit de reden te zien, welke in het besluit wordt opgegeven als zoude aan die tweede lijn voor alsnog geene behoefte bestaan.

De heer *van Heiden Reinsteijn* verklaart nader wat hij bedoeld heeft met eene afwachtende houding der Kamer en met de karakteristiek van het petitionnement. Wat den heer *van Hoëvell* betreft, zoo laakt hij diens gewoonte om de lachlust der leden op te wekken; dit is alles behalve parlementair; hij verzoekt hem deze gewoonte ten zijnen aanzien te verlaten; hij zal het niet meer verdragen. De heer *van Hoëvell* heeft den spreker ook genoemd het hoofd der ministeriële partij; hij zal daarover niet spreken, maar hij wil alleen zeggen, dat hij nooit zal navolgen de middelen die de heer *van Hoëvell* ter bereiking der bedoelingen zijner partij mogt willen bezigen; hij wil er dit nog bijvoegen, dat, van welke partij de heer *van Hoëvell* ooit het hoofd mogt zijn, hij spreker daartoe nooit zal behooren.

De heer *van Lynden* heeft het woord gevraagd ter beantwoording der rede van den heer *Sloet*. In de eerste plaats heeft die heer zich beklagd over de onjuiste verdenkingen waaraan hij en de zijnen, ten aanzien der onderwijs-kwestie, zijn blootgesteld; hij zeide ook goed Protestant te zijn en dat hij juist daarom was tegen het gebruik van den Bijbel op de openbare school; hij zeide verder dat de allegorische taal en de Oostersche stijl den Bijbel ongeschikt maakten om als schoolboek te worden gebezigd; de spreker laat het in het midden in hoever dit gevoelen is overeen te brengen met den naam van een waardig Protestant. In de tweede plaats heeft de heer *Sloet* een terugblik gegeven van de gebeurtenissen in 1853 en 1856 en gezegd, dat men andermaal getracht heeft den Koning tot speelbal van godsdienstige geschillen te maken; de spreker komt daartegen op; de Prinsen van Oranje zijn nooit ten speelbal geweest van wie ook, maar zij waren altijd de handhavers der verdruchte vrijheid, de beschermers van verdruchten.

De heer *Vegilin van Claerbergen* begrijpt niet, hoe de Regering gelijktijdig concessie heeft verleend voor de lijn van Sevenaer naar Rheinen en die van Arnhem mede in de rigting van Rheinen, daar de eene lijn de andere zal neutraliseren.

De heer *Sloet* beantwoordt den heer *van Lynden* op drie tegen hem ingebragte beschuldigingen: 1°, wegens misbruik van den parlementairen strijd; hij heeft dit aan de houding der Vergadering niet gemerkt, en hoopt dat hem nooit minder aandacht wordt verleend. 2°, dat hij oneerbiedig van den Bijbel gesproken heeft; dit is, zegt hij, wel een middel, om onder het Nederlandsche Volk opgang te maken; maar hij heeft gezegd, dat de Bijbelsche tafereelen in Oosterschen en gezwollen allegorischen stijl vervat zijn; hij blijft dit volhouden, en stelt tegenover het Bijbelsch gezag van den heer *van Lynden* dat van *Schultens*, van *der Palm* en *Herder*. Eene derde beschuldiging is zoo onjuist, ja zoo verderdelijk als kan gedacht worden, alsof de spreker zich oneerbiedig omtrent den Koning zou hebben uitgelaten, namelijk alsof hij zou gezegd hebben, dat de Koning de speelbal van godsdienstige geschillen zou zijn; hij beroept zich op aller geheugen, of hij anders gezegd heeft, dan dat men vroeger en nu getracht heeft, den Koning te maken tot speelbal der godsdienstige partijen. Hij zal nog maar alleen zeggen, dat hij het Huis van Oranje meer in het hart dan in den mond heeft.

De Voorzitter acht het zeer wenschelijk, dat de geëerbiedigde naam des Konings zoo min mogelijk in deze Vergadering gebragt worde. Hij moet alleen opmerken, dat de heer *Sloet* niet anders gezegd heeft, dan dat men getracht heeft den Koning tot speelbal der partijen te maken en dat deze poging mislukt is. Die uitdrukking kan worden toegelaten, zonder te kort te doen aan den eerbied, aan het Hoofd van den Staat verschuldigd.

De heer *van Forest* komt op tegen de rede van den heer *Bosscha*, daar, naar zijne meening, in eene Nederlandsche Vergadering de revolutie niet als grondslag der beschaving en Christelijke vrijheid mag worden aangemerkt; onze vrijheden zijn van oudere dagteekening dan van 1789.

De heer *Bieruma Oosting* bespreekt de rigting van den noordelijken spoorweg.

De Minister van Binnenlandsche Zaken geeft in de eerste plaats eenige nadere inlichting op gedane vragen nopens sommige spoorwegtakken. Hij is het overigens eens met den heer *Thorbecke*, dat er eerst subsidien moeten worden verleend als de werken zijn aangevangen, maar men heeft hier omtrent den noordelijken spoorweg met eene andere rigting te doen dan door de concessien bedoeld is, en dan kan er wel aanleiding zijn om subsidien toe te zeggen, alvorens er een begin van uitvoering is. Aan den heer *Vegilin* antwoordt de Minister dat van subsidie aan geen van beide lijnen nog eenige sprake is. Aan den heer *van Hoëvell* zegt hij, dat hij met gelatenheid de beschuldiging zal dragen geen vaste overtuiging te hebben; ook hij zou van veler overtuiging kunnen spreken, doch zulks in deze achtbare Vergadering niet doen. De heer *Sloet* heeft, zegt de Minister, de dagen zijner jeugd herinnerd. Hij heeft dit met weemoed gehoord, omdat de gebeurtenissen der laatste jaren hem

van dat lid en van velen verwijderd hebben; dat lid is hem een getrouw vriend geweest, maar dan zal hij ook weten, naar hetgeen hij van hem Minister gezien heeft, dat bij hem geen kwade trouw kan bestaan; het doet hem leed, dat gemeld lid de zaak in deze Vergadering gebragt heeft, het was eene zaak om onder oude vrienden onder vier oogen behandeld te worden; daartoe is de Minister altijd bereid; hij kan zich niet verbeelden, dat, waar oude vrienden het vroeger zoo eens waren, zij thans zoo ver van elkander zouden verwijderd zijn, en als die spreker nu meent, dat hij, Minister, door verkeerde begrippen van hem verwijderd is, dan moet dit met dien spreker het geval zijn, anders zou hij naast den Minister staan; die spreker heeft gemeend eene blaam te moeten werpen op degenen, die met den Minister de beweging der laatste jaren gedeeld hebben; de Minister laat een ieder vrij, maar als zoovele, en daaronder zeer achtbare mannen met hem die meening gedeeld hebben, dan moest de Minister van den ouden vriend denken, dat de heer *Sloet* niet op die wijze eene blaam zou werpen op hen, die gemeend hebben, zoo te moeten handelen. Even als de heer *Sloet* verzekerd heeft, dat hij den Minister gaarne de hand zou geven, afgescheiden van hun verschil van meening, evenzoo geeft hij hem de verzekering, dat, welk ook het verschil van gevoelen tusschen hen zij, hij niet aan zijn goed hart twijfelt.

De heer *Sloet tot Oldhuis* vraagt het woord voor een persoonlijk feit. Hij heeft niet alleen den Minister niet beschuldigd van kwade trouw, maar hij kan hem de stellige verzekering geven, dat hij hem daarvoor niet vatbaar acht. Als hij gesproken heeft van bedwelmeling, waarin de Minister en vele andere gedeeld hebben, dan heeft hij geene beschuldiging gedaan van kwade trouw. Tusschen den Minister en hem bestaat geen vijandschap, maar alleen verschil van politieke gevoelens, en dit is de oorzaak hunner verwijdering.

Niemand meer het woord vragende, worden de algemeene beraadslagen gesloten, en die over de artikelen geopend.

De artt. 1-62 worden achtereenvolgens goedgekeurd, na eenige discussie over sommige artikelen. — Bij art. 5 dringen de heeren *Gevers Deynoot* en *Dirks* aan op verhooging der traktementen van de ambtenaren op de provinciale griffien, waarop de *Minister* antwoordt het onderwerp gaarne in overweging te zullen nemen. — Bij dat zelfde artikel bespreekt de heer *van Eck* de verordeningen nopens het openen en sluiten der poorten in verband met het gerief der ingezetenen, waarop de *Minister* antwoordt dat hij daaromtrent in onderhandeling is met den Minister van Oorlog en dat hij hoopt dit onderwerp tot een gewenscht einde te brengen. — Bij art. 50 zegt de heer *Schimmelpenninck van der Oye*, dat hij de voordragten nopens de militie en schutterij na die op het onderwys dringend noodzakelijk acht, waarop de *Minister* laat volgen, dat de wet nopens de militie gereed is, maar het punt der militairen voor de zeedienst nog overleg eischt, terwijl de wet nopens de schutterij veelzins afhangt van die op de militie. — Bij art. 52 wijst de heer *van Deijne* op de noodzakelijkheid tot wettelijke regeling van het onderwerp der medische politie en klaagt de heer *Westerhoff* over het gemis van leven en veerkracht bij de afdeling medische politie van het Departement van Binnenlandsche Zaken, waarop de *Minister* antwoordt, dat in de wetten, welke zullen worden aangeboden, veel zal worden gevonden van wat men verlangt en dat ook de overige ontwerpen in betrekking tot de medische politie zullen worden aangeboden, zullende hij zoo noodig tot meerdere werkzaamheid bij de afdeling aanzetten. — Bij dat zelfde artikel bespreekt de heer *Westerhoff* de bijzondere fondsen, welke sommige provinciale commissien van geneeskundig onderzoek bezitten, waarop de *Minister* antwoordt bezwaren te zien in de opheffing dier fondsen zoo lang de nieuwe wetgeving op de medische politie niet bestaat. — Bij art. 53 maakt de heer *Westerhoff* bedenking op den post van f 100 voor medailles aan geneeskunstoefenaren en anderen, die zich omtrent de koepok-inenting verdienstelijk hebben gemaakt, waarop de *Minister* antwoordt, dat, ten einde de gelegenheid te behouden om bij uitzondering in zeer enkele gevallen buitengewone verdiensten ten opzichte der koepokinenting, waarvan duidelijk zou zijn gebleken, te beloonen, steeds de kleine som van f 100 daartoe jaarlijks op de begrooting is uitgetrokken.

Art. 63 (onderstand aan gemeenten) komt daarop in behandeling. — De heer *Thorbecke* wenscht dat alle uitgaven van gelijken aard bij dit artikel worden verzameld en heeft bezwaar tegen den post van f 8000 ten behoeve der gemeente Haarlemmermeer, omdat de provincie ook aan die gemeente niet te gemoet komt. — De *Minister* toont aan, dat er voor de gemeente Haarlemmermeer exceptie bestaat en dat dus hier de regel om de provincie in de kosten te doen deelen niet van toepassing kan zijn, terwijl de ingezetenen moeten bijdragen voor de stichting van kerken en scholen. — De heer *van Nispen van Sevenaer* weet niet waarom in de gemeente Haarlemmermeer geen aanslag in de grondlasten kan geschieden. — Art. 63 wordt daarop in stemming gebragt en verworpen met 37 tegen 23 stemmen.

Wegens het vergevorderde uur wordt de voortzetting der beraadslagen vervolgens bepaald op morgen ochtend ten 11 ure.

Na het uitbrengen van eenige verslagen op petitien wordt de zitting gescheiden.

's GRAVENHAGE den 3 december.

Staten-Generaal.

TWEDE KAMER. — Zitting van woensdag 3 december.

De Voorzitter deelt mede dat is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende een nieuw art. 63, in plaats van het gisteren afgestemde; welk nieuw artikel strekt de som voor onderstand aan behoeftige gemeenten te bepalen op f 6,500, zullende aan de gemeente Haarlemmermeer, in plaats van f 7000, slechts f 3,500 van die som worden gegeven. — Drukken en ronddeelen, zullende, op voorstel van den heer *van Rappard*, art. 63 voorloopig worden aangehouden.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1857.

De artt. 64-81 worden achtereenvolgens goedgekeurd, na discussie over verschillende artikelen. — Art. 65 geeft aanleiding tot eene woordenwisseling tusschen den heer *Dullert* en den *Minister* over de verhooging van den post der reiskosten voor het personeel der ambtenaren

bij den waterstaat. — Bij art. 69 dringt de heer *Wintgens* aan op verbetering der lokalen bij de Kamer in gebruik; merkt aan dat bij de herstelling der gebouwen, welke een historisch karakter hebben, dit karakter niet altijd wordt bewaard, en wil dat de loterijzaal hersteld worde en eene waardige bestemming erlange, waarop de *Minister* antwoordt, dat hij, wat betreft de lokalen bij de Kamer in gebruik, gaarne met de huishoudelijke commissie in overleg zal treden; dat hij de gegeven wenken omtrent te herstellen gebouwen zich gaarne ten nutte zal maken, en dat reeds opnemingen zijn gedaan om de loterijzaal waardiglijk te herstellen. — Bij art. 70 maakt de heer *Storm van 's Gravesande* eenige opmerkingen nopens den Gelderschen IJssel; vraagt de heer *Dullert* opheldering nopens den stand der onderhandelingen met het Pruisische Gouvernement over het digten van den Rijn; antwoordt de *Minister* op de laatste vraag dat de onderhandelingen nog niet veel gevorderd zijn en aan den vorigen spreker, hoe het hem niet bekend is dat er willekeurige handelingen bij het nieuw lijnpad hebben plaats gehad, terwijl wat de zaak van den IJssel betreft de klagen wel gegrond schijnen wat de schade betreft, maar niet wat het regt aangaat, zullende hij den stand van den IJssel nog nader laten onderzoeken; antwoorden de heeren *Schimmelpenninck van der Oye* en *Storm van 's Gravesande* hierop kortelijk; wenscht de heer *Thorbecke* inlichting te bekomen nopens onze belangen in betrekking tot de scheepvaart op de Maas en de Zuidwillemsvaart in verband met onze verhouding tot België; antwoordt de *Minister* daaromtrent dezer dagen een rapport te hebben ontvangen, zullende hij na lezing daarvan niet in gebreke blijven de resultaten daarvan en den stand der zaken aan de Kamer bloot te leggen; bespreekt de heer *van Nispen van Sevenaer* het wenschelijke der splitsing van den post, en toont de *Minister* het ondoenlijke daarvan aan. — Bij art. 72 verdedigt de heer *van Deijne* de aanspraak van Zeeland op de subsidie voor de calamiteuse polders in de provincie. — Bij art. 73 wijst de heer *van Reede van Oudshoorn* op den min gunstigen toestand van sommige Rijkswegen in Utrecht; ont-wikkelt de heer *Thorbecke* eene algemeene bedenking omtrent het onderhoud van die gedeelten der groote wegen, welke zich door de steden en gemeenten uitstrekken, maakt daarbij eene speciale opmerking omtrent de verhooging van den weg van Delft naar Maassluis en meent dat de Staat niet verplicht is tot uitvoering van hetgene de keuren van Delfland aan de ingelanden voorschrijven, waarop de *Minister* als zijn gevoelen uit, dat als de Staat eigendommen in Delfland heeft, hij dan ook dezelfde verplichtingen heeft als de ingelanden. — Bij art. 76 dringen verscheiden leden aan op de daarstelling van eene schipbrug te Hedel, waarop de *Minister* antwoordt deswege dadelijk een onderzoek te zullen doen instellen, ten einde hierin te voorzien, zoo daartegen geene bezwaren bestaan. — Bij art. 77 zegt de heer *L. D. Storm*, dat het stoomveer tusschen den Moerdijk en Willemsdorp sedert meer dan een jaar vervallen is en dat de twee stoombooten, welke vroeger in dat veer gebedigd werden, liggen te bederven, waarop de *Minister* antwoordt, dat die booten eerstdaags zullen worden verkocht. — Bij art. 79 vestigt de heer *Boscha* de aandacht op de gehouden enquête nopens het Zwolsche Diep; geeft de heer *van Bosse* zijne afkeuring te kennen over de uitbreiding der subsidien; verdedigt de *Minister* de subsidien en zegt de zaak van het Zwolsche Diep niet uit het oog te zullen verliezen; komt de heer *van Akerlaken* weder op tegen de uitbreiding van het subsidie-stelsel; raadt de heer *Nolthenius* voorzigtigheid met de subsidien aan; verwondert de heer *Blaupot ten Cate* zich dat de heer *van Bosse* zoo zeer gestemd is tegen de subsidie voor Groningen; zegt de heer *Sloet tot Oldhuis* niet zoo beducht te zijn over de uitbreiding van de subsidien; zegt de heer *van Hoëvell* dat de plannen nopens de kanalisatie in Groningen hem voorkomen ook in het belang des Rijks te zijn, en merkt de *Minister* op, dat de subsidie voor de kanalisatie in Groningen waarschijnlijk in het volgend jaar nog niet noodig zal wezen. — Bij art. 81 bespreekt de heer *van Nispen van Sevenaer* het stoomgemaal op den IJssel, waarop de *Minister* antwoordt dat tot ontlasting van Rijnlands boezem, zoo verkleind door de droogmaking van het Haarlemmermeer, het Rijk verplicht was een stoomgemaal op den IJssel bij Gouda te leggen, dat men om de kosten te verminderen de Hanepraaisluis wenschte te gebruiken, doch dat die sluis niet aan Rijnland maar aan Gouda behoorde, waarop Gouda die sluis aan het Rijk heeft overgegeven, terwijl het naderhand is gebleken dat de sluis niet kon gebruikt worden en dat eene nieuwe moest worden gemaakt.

(Het vervolg in een volgend N.º)

[Verder zijn de beraadslagen aangevangen over de afdeling onderwijs, welke morgen ochtend zullen worden voortgezet.]

ROTTERDAM den 3 december.

Van wege de Nederlandsche Bank zijn den 29sten II., naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9 Junij 1852 (Staatsblad n.º 124) de volgende opgaven openbaar gemaakt: omloopende bankbiljetten f 79, 129, 760, saldo's van rekeningen-courant f 30,400,419.34 en munt en muntmateriaal f 67,703,420.91½.

— De rederijkerswedstrijd, den 27, 28 en 29sten II. te Amsterdam gehouden en uitgeschreven door het genootschap *door Oefening Groeter*, ter feestviering van zijn twintigjarig bestaan, is met den gunstigsten uitslag bekrond en heeft zeer aan de verwachting voldaan. De eerste prijs, een kostbare zilveren inktkoker, werd behaald door de rederijderskamer *Laurens Jansz. Coster*, van Haarlem; de tweede, een met zilver gemonteerde presidentshamer, door *Vondel*, van Amsterdam. Den heer *L. F. J. Hassels*, voorzitter, werd door eenige leden, tot hulde en dank voor den bijzonderen ijver en de krachtadige bevordering van het schoone plan, eene prachtige pendule aangeboden.

— Van den 22 tot en met den 28 november II. zijn 41 runderen in de provincie Friesland aan de besmettelijke longziekte gestorven en 74 door die ziekte aangetaste runderen voor rekening der eigenaars afgemaakt, be-dragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 5053.

— Te Oosterbierum in Friesland is tot predikant be-roepen ds. *H. Timmer Westeroen van Meeteren*, thans te Schoonrewoerd.

— De waterhoogte te Arnhem was den 2 dezer 3 el.

— Dezer dagen is door den Keizer van Oostenrijk een gouden kruis toegezonden aan den scheepsgezagvoerder *H. Koop*, te Papenburg in Hannover, met een begeleidenden brief, wegens het met groot levensgevaar reddend der bemanning van een bij den Sulina-mond gestrand Oostenrijksch vaartuig. De door genoemden kapitein-gevoerde schooner *Bernard* was eerst zelf daar ter plaatse gestrand. Toen het bedoelde Oostenrijksche schip strandde en de bemanning zich in groot gevaar bevond, loofde de Oostenrijksche consul eene belooning van 300 keizers-guldens uit voor wie haar redde. Niemand durfde het beproeven, tot eindelijk kapitein *Koop* het waagstuk ondernam, de bemanning, bestaande uit zeven personen, behoudend aan wal bragt en daarop de aangeboden belooning weigerde.

De elfde jaargang van den *Almanak voor Landbouwers en Veelhouders* ziet bij den boekhandelaar *W. Eckhoff*, te Leeuwarden, het licht, bevat een vijftigtal artikelen, allen van nuttigen inhoud, en zal gewis met niet minder graagte dan de vorige ontvangen worden. Met den ver-vraagder van het slotversje roepen wij alle belanghebbenden toe: „Boeren! Koopt dit kleine boekje, 't is u ligt een groote schat!” — Het op bl. 65 van dien Almanak aangeprezen werkje van den bekwaamen veerarts *J. Blaauw Az.*, getiteld *Veefokkerij* enz., hetwelk de oorzaken van het niet opnemen van het kalf en de daartegen aan te wenden middelen behandelt, is insgelijks bij genoemden uitgever en elders verkrijgbaar en verdient in de handen van allen te zijn die iets aan de uitbreiding onzer veefokkerij kunnen en willen toebrengen.

Het was eenige jaren geleden een gelukkig denkbeeld van den wel eerw. heer *Gerlach*, toen predikant te Leeuwarden, later te Middelburg, eene handleiding tot het in het geheugen prenten van den rijken inhoud der zoo onovertrefbaar schoone en zoo gelukkig berijmde Psalmen te geven, door eene bloemlezing daaruit samen te stellen, en die uittreksels onder hoofdafdeelingen te rangschikken, waardoor tevens in eene op vele gemengde scholen bestaande behoefte voorzien werd. Dat die *Bloemlezing* thans bij den boekhandelaar *Eckhoff* te Leeuwarden een derden druk beleeft mag wel als een overtuigend en verblijvend bewijs van het groot debiet worden aangemerkt, en tevens van de waarde die men nog voortdurend aan de Psalmen, ook als tolken van verschillende behoeften en gewaarwordingen des gemoeds, hecht. Ook dezen derden druk valle dus een ruime aftrek ten deel.

Insgelijks van ernstigen, grootendeels stichtelijken inhoud zijn de *Zangen en Gedichten voor de Jeugd*, thans bij den boekhandelaar *Wenk* alhier uitgegeven en door onzen in het vak van het onderwijs zoo verdienstelijken stadgenoot den heer *J. P. Regeer* vervaardigd. Zij mogen druk verkocht en in de eerste plaats in de scholen, naar het in het Voorberigt ontwikkeld doel, gebruikt worden!

Ingezonden Stukken.

X meent, dat, wanneer een Gemeentebestuur, in vollen Raad, een Bestek van aanbesteding heeft vastgesteld en op zoodanig Bestek eene publieke aanbesteding is gevolgd, dat dan zoodanig Bestek of Contract behoort te worden gehandhaafd en uitgevoerd zonder aansien van personen.

Hij meent dat in geen geval de uitvoerende magt maar bij uitsluiting de Raad behoort te besluiten tot afwijking of wijziging van zoodanig Contract, wanneer daartoe deugdelijke gronden aanwezig mogten zijn.

Hij gelooft overigens dat eene afwijking van zoodanig publiek gemaakt Bestek, na de aanbesteding, onmogelijk is te rijmen met de eischen van regtvaardigheid tegenover die andere personen, welke op het door den Raad van Rotterdam vastgestelde Contract hante-rekening hebben gegrond, of door de ware eischen van dat Contract hante aanbiedingen hebben teruggehouden.

Hij geeft met ernst deze bedenkingen ter overweging, vooral met het oog op het Contract van het ophalen der asch en vuilnis en het reinigen der straten, waarvan onder anderen Art. 3 bepaalt dat de aschkarren in het uiterst geval tot 12 ure met de verarmeling mogen bezig zijn, en Art. 2 bepaalt dat de stratenreiniging ook in den winter vóór 12 ure moet afgelopen zijn.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 3 December.

OVERLEDEN: G. van Maarseveen, man van H. D. Roud, 44 j. — K. Joels, wed. van M. van Ameringen, 81 j. — J. van Zijl, 2 j. — W. Landman, d., 4 j. — C. W. Wouters, z., 1 j. — J. Verhoeven, man van A. J. de Hoog, 52 j. — N. Sukkel, d., 8 j. — L. Schijf, z., 1 j.

BEVALLEN: H. M. Wehrmeijer, geb. Elsenaar, z. — C. Meijer, geb. van Boksel, d. — R. Neter, geb. Valk, z. — N. van Zwieten, geb. Paulus, d. — J. S. van Eymeren, geb. Waardenburg, d. — P. Sentrop, geb. Klunne, z. — E. Voermans, geb. Mulder, d.

GETROUWD: J. E. Hazenak, weduwen., 36 j., met H. Leys van Bleroom, wed. J. F. B. Dinkelaar, 39 j. — J. Klein, Wolf, jm., 29 j., met C. Knoop, jd., 33 j. — J. Brakxhooft, wed., 31 j., met J. Verduin, jd., 34 j. — J. A. Vogel, jm., 36 j., met B. C. Pfeiffer, jd., 42 j. — M. van Rooije, jm., 28 j., met A. W. N. Stadman, jd., 20 j. — J. J. Bouwens, wed., 47 j., met A. de Teepe, jd., 30 j. — J. J. van der Linden, jm., 25 j., met M. Prie, jd., 26 j. — J. W. Kooij, jm., 26 j., met W. van Bochove, jd., 26 j. — M. Sax, jm., 26 j., met H. van Trommel, jd., 25 j. — P. Meijer, weduwen., 44 j., met H. van Woudenberg, jd., 29 j.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

in het Notarishuis te Rotterdam,

Woensdag den 3 December:

N.º 1. Een Pand en Erve, waarin de Kruideniers-Affaire is uitgeoefend, aan de noordzijde van de Breedstraat, wijk 10, n.º 582. In trekgeld f 4400, verkocht.

N.º 2. 1/64 Aandeel in het Nederlandsch Barkschip PER ASPERA AD ASTRA, groot 503 Tonnen of 265 Lasten, gevoerd door kapitein *J. Admiraal J. Zn.* In trekgeld f 725, daarboven f 260, verkocht.

Een Voonhuis met Pakhuis en Erve, aan de noordzijde van de VVijnhaven, tusschen de Kleine VVijnbrugstraat en de Bezemmakerssteeg, nabij de Groote VVijnbrug, wijk 2, n.º 245. In trekgeld f 8700, daarboven f 500, verkocht.

Een Huis, waarin eene Kruideniers- en Tappers-Affaire wordt uitgeoefend, Bovenwoningen en Erve, aan de oostzijde van de Koe-straat, wijk 12, n.º 159. In trekgeld f 5700.

N.º 1. Een Winkelhuis, Bovenhuis en Erve, aan de zuidzijde van de Melkmarkt, wijk 8, n.º 42. In trekgeld f 4750.

N.º 2. Een Winkelhuis, Bovenwoningen en Erve, aan de Boeren-vischmarkt, wijk 7, n.º 27. In trekgeld f 3800.

Beetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 3 december. (Z. W., stil.) Gearriveerd de *Maas*, Schabaling, van Riga; *Stella Maris*, Feijen, van St. Petersburg; *Dankbaarheid*, Poijer, van Koningsbergen; *Catharina*, de

